

Okruchy historii

Pismo dla pasjonatów i historyków

Rok I

listopad 2014

Nr. 2

„Okruchy” po raz drugi. Tym razem przedstawiam informacje zawarte w kilku czasopismach. Powiększył się także przedział czasowy, aby jeszcze bardziej wzmocnić różnorodność prezentowanych materiałów. Przypominam również, że została zachowana oryginalna pisownia, więc uprasza się o nie zsyłanie gromów na redakcję.

D. M.

- **Rybnik.** Budowa kolei żelaznej z Żorów do Jastrzębia rozpocznie się już w tym roku, w dalszym ciągu będzie budowana kolej z Jastrzębia do Wodzisławia, na którą sejm pruski uchwalił dwa miliony 877000 mk. Przystanki czyli stacje będą urządzone od Żorów do Wodzisławia w miejscowościach Baranowice, Warszowice, Pawło-

wice, Jastrzęb, Moszczenice. Zbudowanie tej nowej kolei przyczyni się nie tylko do ożywienia ruchu komunikacyjnego pomiędzy większymi wsiami tej okolicy, lecz podniesie także ruch kąpielowy w Jastrzębiu.

"Nowiny Raciborskie" nr 71 z 18 czerwca 1908.

Sprzedaż mąki.
w kąpielach Königsdorf-Jastrzemb
C. Schultzik'a,
młyn walcowy w Rybniku G.-S.
Szanownej Publiczności Jastrzemb-
bia i okolicy podaję uprzejmie ku
wiadomości, że w Königsdorf-Jastrzemb-
biu w domu panny Maryi Bramsch
(villa Felix) od 1. Lutego br. urządzi-
łem sprzedaż moich **wyrobów mą-
cznych,** połączoną ze sprzedażą
wszelkiego rodzaju wiktuałów.
O dobrą jakość będę się starał
jak dotąd i ceny stawię takie, jak w
składzie głównym.
Prosząc o łaskawe uwzględnienie,
piszę się z wysokim szacunkiem
C. Schultzik.

- **Jastrząb w Rybnickiem.** (Zmiana posiadłości). Znajdujące się na Górnym Śląsku dobra rycerskie nabył znany zasłużony na niwie narodowej gospodarz Pardygoł z powiatu raciborskiego. Nowy właściciel ofiarował dużo pieniędzy na cele narodowe polskie podczas pierwszego okresu budzenia ducha narodowego za czasów pp. Korfanteo i Kowalczyka. "Sztandar Polski" nr 201 z 7 września 1922.

- **Z Rybnickiego.** Zgon weterana w Moszczenicy. W ubiegłą niedzielę zmarł najstarszy obywatel tej gminy, ogólnoznany i poważany gospodarz p. Józef Ośliżło, dożywszy 86 lat. Był on długoletnim wójtem oraz weteranem francusko-niemieckiej wojny w r. 1866, 70 i 71. "Polska Zachodnia" nr 80 z 31 marca 1931.

- **W Szerokiej** na uroczystość trzeciomajową miejscowi Strzelcy wystąpili z bardzo udatnie odegraną sztuką teatralną "Jak kapral Szczapa wykiwał śmierć". "Polska Zachodnia" nr 132 z 14 maja 1933.

- **Żory.** Na gruntach księcia pszczyńskiego w Jastrzębiu i Szerokiej robić będą niezadługo poszukiwania za węglem. Zwózkę materiału już rozpoczęto. "Nowiny Raciborskie" nr 24 z 25 lutego 1908.

- **Z Rybnickiego.** W Jastrzębiu spaliła się stara drewniana szkoła prawie doszczętnie. Tylko przytomności umysłu nauczyciela i kilku gospodarzy należy zawdzięczać, że nie wydarzyło się jakie nieszczęście. Przyczyna ognia nieznana. "Nowiny Raciborskie" nr 42 z 7 kwietnia 1908.

- **Z Pszczyńskiego.** Od 1 lipca b. r. należy obwód dóbr Średnie Bzie Zameczki do gminy Górne Bzie Zameczki. "Katolik" nr 80 z 9 lipca 1901.

- **Jastrzemb.** W św. Barbarę nadszedł naszą parafię smutny przypadek. Po odprawionem nabożeństwie w uroczystość św. Barbary, patronki od nieszczęśliwej śmierci i szczególnej patronki górników, tutajsi górnicy, pracujący przy świdrowaniu, udali się do gospody, gdzie zapomniawszy o nabożeństwie oddali się pijaństwu, przyczem przyszło z żartów do

klótni, która przemieniła się nareszcie w okropną bijatykę. Jeden z górników J. G. zraniony na głowie, umarł w zeszyt poniedziałek; inny C. K. leży śmiertelnie zraniony. Całą sprawę oddano prokuratorowi. Zdaje mi się, żeby Jastrzębianie byli założyli "Kółko", do czego ich ks. proboszcz zachęcał, niebawiliby się w pijaństwie, w bijatykach i zabójstwie, a do tego jeszcze w uroczystość Patronki od nagłej i niespodziewanej śmierci. Mój Boże, narzekamy na ucisk kościoła św., a tu synowie tegoż kościoła gwałtem zwołują na siebie karę Bożą przez bezbożne postęпки.

Po smutnem zdarzeniu, donoszę pocieszającą nowinę, że od nowego roku rozpoczną się roboty dla urządzania nowej zwirowki (szosy) od Wodzisławia przez całą Jastrzębią do Pawłowskiej szosy. Cieszy się z tego nasz lud z dwójakiej przyczyny, już to, że się skończą nasze złe drogi, na których ledwie przez 5 miesięcy w roku można było podróżować, już to, że będą zarobki dla ubogich robotników na dłuższy czas, których bardzo potrzeba, ponieważ nasze żniwo jak w ziarnie, tak w ziemniakach było liche, a bieda między robotnikami się rozszerzała. Dzięki P. Bogu za długą jesień. Ospa, na którą mnóstwo ludzi w naszej okolicy chorowało i

umarło, już ustała; lecz obawiamy się cholery, która za granicą panuje i około Raciborza się pokazała.

"Katolik" nr 52 z 31 grudnia 1872.

- **Moszczenica w Rybnickiem.** Z gminy tutejszej poległo dotąd na wojnie 17 osób. Gmina liczy około 1300 dusz.

"Katolik" nr 38 z 30 marca 1915 r.

Kawaler z Poznańskiego, 25 lat mający, wyuczony mieciarstwa, a teraz oberżysta i restaurator w kąpieli Jastrzębiu na Górnym Ślązku, szuka (248)

Towarzystki,

ale tylko z Poznańskiego i czysto Polki-katoliczki, panuy w 18tym do 24go roku i cokolwiek majątku posiadającój. Prosi o fotografią i bliższy opis osoby i familii, nadesłać pod adr.: St. K. Postlagernd Bad Königsdorf-Jastrzemb.

- **Jastrzėb.** Piszą nam: Landrat rybnicki zakazuje urządzania kursów języka polskiego w lokalach szkolnych, a więc nauki. Na zebrania polityczne zaś, o ile one mają na celu agitację niemiecką widocznie pozwala, bo w Dolnym Jastrzębiu odbyło się 29. bm. w szkole ludowej zebranie "Bauernbundu" gdzie gospodarzy - nićmi

wabiono. Kto się zapisał na członka, mógł kłębek nici otrzymać.

W Ruptawie urządzono w tamtejszej szkole ew. nawet zebranie "Bundu heimattreuer Oberschlesier". To się nazywa równouprawienie.

"Sztandar Polski" nr 154 z 9 lipca 1920.

- **Otwarcie toru łyżwiarskiego w Jastrzębiu-Zdroju**

Z racji otwarcia toru łyżwiarskiego w Jastrzębiu Dolnym, obok Kasyna Dolnego, odbyły się w ub. niedzielę propagandowe pokazy łyżwiarskie z udziałem najlepszych łyżwiarzy, miejscowych i okolicy.

Impreza pod kierownictwem miejscowego instruktora osiągnęła w zupełności swój cel pod względem propagandowym. Na długo przed rozpoczęciem pokazów tor obłożony był przez tłumy widzów, jakich tutaj jeszcze nie widziano. Impreza rozpoczęła się

biegiem na 500 m. dla pań, w którym I. miejsce zajęła p. Musialikówna (Marklowice). W biegu na 500 m. dla panów I. miejsce zajął p. Kram w czasie 67 sek. W jeździe figurowej dla panów I. miejsce zajął miejscowy instruktor p. Mecha, zaś w jeździe parami popisała się bezkonkurencji para Kram-Mecha.

W Piątek 2 lutego br. odbędzie się wielki festyn dla dzieci, połączony z licznym urozmaiceniami, zaś w niedzielę 4 lutego festyn kostjumowy na lodzie.

"Siedem Groszy" nr 30 z 1 lutego 1934.

- **Z Pszczyńskiego.** W Ruptawie pod Pielgrzymowicami spaliła się w ubiegły czwartek doszczętu miejscowa karczma. Szkoła jest pokryta przez ogniówkę.

"Nowiny Raciborskie" nr 41 z 6 kwietnia 1909.

Okruchy historii – pismo dla pasjonatów i historyków

Redaktor naczelny – Dariusz Mazur

Anons:

C. Schultzik – „Katolik” nr 13 z 15 lutego 1887.

Towarzystwo – „Goniec Wielkopolski” nr 130 z 10 czerwca 1880.